

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. I. Tria munera à singulis oblata, & primo de Myrrha.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

ge Tyrannorum coryphæ, Sinonum fallacissime, A
nocentissime latronum, quem scelerum maria to-
ta cum Pharaone conspeliuerunt; habes quod tibi
de posteris & de longissima progenie gratuleris; et-
iam hodie sunt à tali patre Herodes filii, qui obse-
quium, quod Deo debent, quod spondent, diabo-
lo præstant, docti mentiri vultum, hilarescere fron-
te, ungula ferire; fulgere pectore, lingua viperare;
ore ridere, clauda vibrare, collo florere, tergo fodi-
care, vulpes fraudulentissimæ, quas nec ipse Hero-
des damnet, ut stirpem spuriam.

S. V. Magorum constantissima religio,
& aulicorum mores.

Sed vos, ó beati Reges, ite tantum, uti iubet He-
rodes, ite: etiam ille non sequatur, habetis
stellam quæ præeat, quæ viam vestram gubernet,
quæ ducat, quæ perducat ad ipsam usque domum,
in cuius cunimine stans iacentem in cunis Puerum
ostenda. Ite, pii Principes: Regem vobis hæcenus
ignotum adorete. Hominem aspicietis, Deum adora-
bitis, nihil hærete, nihil ambigite. Is in præsepio
positus, intra quem cælum est; stramineo lectulo
continetur, quem mundus non capit: ad Nascantis
lacrymosam vocula speciem resonat, ad Morte-
ntis autem clamorem orbis universus cõtemiscit.
Et hic ille Puer est, licet pauperrimus videatur, qui
regna donare & vult, & potest. Hic ille Infans est,
cui olim iudici omne humanum genus respondebit.
Et heu! quale erit tribunal iudicantis, cum ploran-
tis cunabula superbos reges sic territant? Iverunt er-
go deserti ab Herode, soli, incomitati: stellam ta-
men ducem habuerunt, quam dñm attenderunt, in-
venerunt stabulum, nec horruerunt, inventum sub-
ierunt, prociderunt, adoraverunt. Hic mihi adeste
palatini vernæ, aularum affecle, & vel à regibus
aulici, & imò vel à vobis ipsis discite, summo Regi
habere debitam reverentiam. Videtis tres istos pur-
puratos? Hominem viderunt; Deum, quem non
viderunt, coluerunt. Vos pæne contrarium subinde
facitis. Quos homines esse scitis, fermè ut Deos ve-
neramini. Novus dies novas à vobis ceremonias di-
scit. Aliquem mihi ex delicatioribus aulicis date, &
videte, quas delicias non faciat? quomodo nictet,
nutet, oscula terat, manibus ludat, poplites torqueat,
sæpe pavimentum genibus passus aliquot perreptet,
& limbos purpurarum lambat, verenti ore: videte
quàm vultu & gestu benignus, quoties manum suam
dissuavietur, domini genibus advolvatur, ne gratiã
excidat: neque hæc adeò vituperò aut damno. Jam
verò quid in templis? quid Deo? plerisque hos ta-
les gonagrà hic laborare credas, adeò genibus par-
cunt. Poplitem humo allidere, piaculum; genua cur-
vare, nisi illa pulvillus aut simile quid excipiat, nefas.

Absque re-
verentiã &
attentione
debita ab
aliquibus
Deus ad-
oratur.

Tolerabilia tamen hæc omnia. At verò cum Deus ad-
D
orandus proponitur, cum preces fundendæ, cum col-
loquendum cum Angelorum Rege, quibusnam hic
moribus, quã attentione res agitur? Pæne pudet di-
cere. Sunt qui tantisper, dum mystes finiat, barbam
instruant, & in leges reducant: alius socio in aurem
garrat ex Hispaniã, ex Galliis nova; nec desunt, qui
oculis omne templum obambulent, animo domum
remisso. Et quàm hæc talia, quod pessimum, non eru-
bescimus? adeò in mores jam vitia transferunt. O si
tales à seipsis in aulis discerent, qui se gererent in
templis! Orientales isti Reges, si talia non erubue-
runt in stabulo, quid facturos putem in templo? non
purpuratum, non diademate ornatum, non gemma-
tum, sed ligatum pannis viderunt, & procidentes
adoraverunt eum. Absunt lictores, qui ex certo ritu
virgã fores feriant; desunt culcitre procumbentium

genibus substernendæ: pro Sabæis odgribus tetram
halat mephitin stabulum: pro parietum aulicis, na-
tivus tophus; pro aureis sedilibus, quibus hi exteri
optimates locentur, immunda humus est. Et tamen
hoc ipso loco in genua sese Reges abijciunt, diade-
mata submitunt, manus cælo attendunt preces ster-
nunt. Infanti supplicant, munera explicant, proni ad-
orant. Quid mirum, olim supplices solo affusos A-
brahamum, Lothum, alios? Alia illis obiecta fuit
facies, majestatis & terroris plena; hæc contrã ege-
statis & abjectionis. Vel quid mirum, si opuliones
illi per cœlestem Legatum moniti Deum intra pan-
nos agnoverunt & coluerunt? Angelos viderunt;
semocinati sunt; per aëra tripudiantes, cantantes
audiverunt. Neque illos avertere poterant, aut ha-
bitaculi fordes, aut rerum penuria, aut raritas famu-
lorum: illæ jam notæ, hæc propria, ista etiam grata
fuerat. Quoque minor apparatus, eò major illis ad-
itus erat. Contrã planè omnia in his optimatibus,
quibus tales cunæ nunquam visæ, talis egestas inau-
dita, tanta fervorum infrequentia profus nova. Et
reverã si cogitemus, quàm hæc nimium admiranda
sunt, & quæ ferè non credenda possint videri. Rex
in stabulo, Deus in pannis, orbis restaurator inter
bestias, mundi conditor in puella sinu. Et nihilomi-
nùs procidentes adoraverunt eum Infantem, qui,
quod adorandum erat, moribundo corpufculo pe-
nitus occultaret. O ergo horum verè sapientium ad-
miranda virtus, quæ itylum omnem vincat, cuius
magnitudinem silentio necessum laudare! O & ad-
miranda verè adoratio, sed non sola! dives illa fuit,
& in suum Dominum liberalis. Post delatam reve-
rentiam, post curvata genua & allegatas preces,
donatio primùm secuta & munera. Atque de his,
quæ inter admiranda ultimo loco posui, pauca mi-
hi restant perstringenda.

CAPUT XII.

De Magorum muneribus Christo Infanti oblatis.

EXPLICATIS professione & veneratione Mago-
rum, ad eorum dona perventum est. De his
Matthæus, Et apertus, inquit, thesauris suis obtulerunt Ma-
gi ei munera, aurum, thus, & myrrham. De parte hæc tor-
tiã, uti de prioribus, cum curã dicemus.

S. I. Tria munera à singulis oblata, &
primò de Myrrhã.

Donum, quod Deo homini oblatum, triplex. Dicitur
Aurum, Thus, Myrrhã; neque hæc temeraria
sors aut regionis ingenium dumtaxat Magorum ma-
nibus ingesserunt. Copiosum sub his donis myste-
rium latet, quod tamen hic evolvere superfluum,
post tot sacrorum Doctorum laudatissimas interpre-
tationes. Illud hoc loco non involvendum silentio:
singuline horum optimatum tria munera obtulerunt,
an eorum quilibet unum solum. Dissensiuiculam
hic adverteo inter Augustinum & Anselmum, sed le-
vem. Ille à singulis singula, nec ab uno plura uno
munere vult oblata: iste contrã à singulis tria censet
Christo præsentata. Momenti hæc controversia non
est, sed tamen si liceat esse partium, ego potiùs An-
selmo (cum veniã tuã magne Augustine) accedam, Christo
credamque id huic mysterio magis congruere. Nam præter
& singuli (à Numine absque dubio in animo sic e-
docti) agnoverunt illum, cui se prostraverunt sup-
plices. Et singuli (quid dubitemus?) professi sunt
myrrhã hominem, & sepeliendum, auro Regem, &
honorandum; thure Deum, & adorandum. Neque
hic sumptus majores aut expensas obtulisse censcam,
quò

quò minùs hoc ita planè ex decoro fieret. Nam ap-
 ge, ut in his Regibus ullam tenacitatem, aut sordes
 cogitemus. Neque mihi muta illa poësis, pictura,
 contrarium persuadeat. Imò si hinc causâ pondus
 accedat, memini ego mihi visam elaboratissimam
 tabulam, quæ illam divi Anselmi sententiam etiam
 oculos sine voce doceat. Sed ipsa dona inspiciamus,
 & primum Myrrham. Hæc Arabiæ germen est (uti
 me Plinius docet) multis in locis fertile, nostro ju-
 niperò, ut aliquorum iudicium est, non multum ab-
 simile. Arabes ex myrrhâ (eodem Plinio auctore)
 non dant porciones Deo, quoniam & apud alios na-
 scitur. Regitamen Gebanitarum quartas partes ejus
 pendunt. Rectè myrrhâ felix Arabia submisit Chri-
 sto, & sese frugiferam ostendit, etiam hoc pretioso
 fructe. Bis felicem te, Arabia, non solum raris arbori-
 rum, sed & inusitatis virtutum fructibus! Tu prima
 terrarum es, quæ ad tui creatoris cunas factus
 tuos exposuisti, sint alia te feliciores fertilioreque,
 sint amceniores, te certè nulla fuit gratior. Tu prima
 tuum opificem agnovisti; prima quod ab illo
 accepisti, in illum refudisti. Vix in auras mundi
 architectus produit, et & terni Legati advolant
 ex Arabiâ, qui terræ suæ fecundum ingenium,
 certis symbolis testentur. Quid Palæstina, & in
 hac Judæa simile præstitit? Liberalissimus in hanc
 terram fuit rerum conditor, variâ illam fecunditate
 dotavit. Adjecit insuper dignitatem maximam; Na-
 sci in eâ voluit, voluit in eâ humanam vitam vive-
 re, voluit mori. Quid rependit illa Regi in se tam
 munifico? Nascentem agnoscere recusavit, viven-
 tem contumeliis innumeris affectit, morituro vepres
 & paliuros in diadema obtulit, morienti crucem
 subministravit. Hæc illa terræ Judææ retributa mu-
 nera pro gemino, quid dico gemino, pro infinitis
 iisque maximis beneficiis, quæ à suo Conditore ac-
 cepit. Sed ne adeò ut illiberalem tradueamus Iu-
 dæam, videte hujus terræ delicatam hospitalitatem.
 Christo Nascenti pecudum domicilium, & hoc etiam
 ægrè, concessit, morienti latronum cæmeterium
 assignavit; sic Christi Nativitas caula, mors Gol-
 gothæ æquâ portione obvenit. Porro in his palatiis,
 lecti quam molles & electi? fortassis in perdicum
 plumis, quas Eliogabalus habuit, illi reposuit? Eheu!
 in stabulo grabatulum è fœno, nimirum præsepe; in
 monte thalamum è ligno, nempe furcam intruxit
 hospitalissima Judæa. O fœdum nefas! casam saltem,
 in quâ homines habitarent, indulgisset: saltem de pal-
 metis suis plurimis fructus aliquid pro natalitio mu-
 nuculo misisset. Neutrum fecit ingratiissima: sed
 nec nosse voluit perfidissima. Ergo remota Arabia
 suas gazas impertiit; digna posthac quæ suo merito
 bis Beata vocetur & Odorifera.

§. II. De Auro.

Post myrrham, quæ humiliando homini debebatur,
 oblatum est aurum, honorando Regi. Aurum pla-
 nè regium donum est, seu dantem spectes, sive acci-
 pientem. Sacram vel profanam historiam lustrem,
 hoc munus plerumque donant, aut hoc donantur
 Principes, Reges, Imperatores. Quæ illa fuit vis au-
 ri, quam providentissima Davidis munificentia in
 unum Hierosolymorum templum, à Salomone pro-
 fundendam convasaverat, cum ille suo Salomoni,
 centum & octo millia talenta auri, argenti verò decies
 centena & septemdecim millia talenta separaf-
 set quem auri numerum ad nostratam calculum revo-
 cant doctissimi viri, Hieronymus Prædus, & Baptis-
 ta Villalpandus suis in Ezechielem commentariis,
 ajuntque illa tot talenta, Romanâ monetâ fuisse, tri-
 cies bis millies, octingenties semel & vicies centena,

triginta quatuor millia, viginti quatuor scutatos, ut
 ipsi loquuntur: Romanos aureos nimirum, milliones
 auri ter mille ducentos, 8213400024. scutatos auri
 Romanos. Deus! quis, satis capiat hanc planè au-
 ream, verèque regiam liberalitatem in unicum tem-
 plum, cujus ultimum penetrabile vix quèdquam, præ-
 ter aurum noverat (cælum aliquod in terris videri
 potuit) immensis divitiis coruscans. Salomone jam
 post patrè imperante Palæstina tributis superarunt
 viginti sex milliones auri; ut vectigalia, ut donati-
 va, ut didrachma in singula capita, ut quadraginta
 millia equorum curulium, duodecim equestrium si-
 leantur. Quid narrem aureas pharetras, quas in eâ-
 dem lege præcâ regis Adareze servi gestabant. At-
 tabalipa novi orbis rex Carolo Casari pro libertate
 septuaginta milliones auri spondisse fertur, nec ta-
 men, malo suo fato, libertatem impetrâsse. Reges
 idololatræ quantum auri in fana sua congesserunt?
 In Babyloniam Iovis ædem, præter aliquot statuas,
 mensa, sella, crateres multi, vasa alia plurima, om-
 nia ex puro puto auro, Regum & Dynastarum do-
 nis collata. Augustus suo Capitolino Jovi, sedecim
 millia pondo auri addidit præter gemmas ininiti
 pretii. Silebo hinc vitem auream Pompeio Magno,
 Platanum auream, Dario illam ab Aristobulo, hanc
 à Bithyno donatam. Reges Persarum (ex Athenæo
 disco) ad caput cubilis regii conclave habebant, &
 in hoc quinque lectos cum quinque millibus talen-
 tum auri. Atque hoc conclave cervical regium ap-
 pellatum. E regione hujus æderum erat, in quo tria
 millia talentum argenti: atque istud scabellum Re-
 gis suppedaneum vocatû. Taceo Sardanapalum inter
 mille auri myriadas ardentè; Hircanum è Davidico
 monumento aurum rapientem. Omitto aureos Pom-
 peii atque Nati triumphos; aureum Constantini fe-
 retrâ. Sileo coronas aureas Alexandro in nuptiis mis-
 sas, Romanis funeribus aut triumphis prælatas, cum
 in unius funere duo millia Cronarum aurearum vi-
 sa. Non obibo statuas aureas, quæ Romæ in Capito-
 lio, Theatris, Foro, Templis, Palatiis pæne populum
 faciebant. Constantinopoli Basilii Imperator (teste
 Ariâ Montano) Turres auro plenas habuit. Et nostro
 hoc aut paulo superiore ævo quantum auri conges-
 serunt in templa Christiani Reges? Edes Lauretana
 satis id fatetur. Neque Ingolstadtii Marianum tem-
 plum auri Regalis muneris expers. Quæ illa Mogun-
 tiæ Christi crucifixi statua aurea sexcentas libras gra-
 vis, & gemmis plena: qui sacri calices ponderis maxi-
 mi, quæ cetera sacrificantis supellex, omnia è solido
 auro: Atque hæc pleraque, omnia à Regibus donata, ac-
 cepta, possessa, aut certæ regie pompæ luculenta te-
 stimonia fuerunt. Cur ergo non etiam à nostris his
 Regibus Christo Regi donatum sit aurum? Reges
 enim potius auri tutores & dominos dicemus, quam
 fabulosos illos gryphas. Neque enim certius nobilius-
 que regni regumque insigne est, quam sceptrum, co-
 ronâ aurea. Quare aurum rectissime Christo puero
 donarunt tres nostri sanctissimi Reges, non tam, quòd
 illum ut pauperem solarentur, quam uti prosteren-
 tur verè Regem esse, qualem se & ipse Christus jam
 flagris cæsus, jam rubis redimitus, jam proximus dam-
 nationi stans vinctus ante Pontium iudicè professus
 est. De auri pondere, quod Parenti Virgini cum Fi-
 lio à Magis donatum, incertum est, quidquid affir-
 matur. Illud certius: non ramenta solum, pauculâve
 auri glebulas tam liberalibus dextris porrectum, sed
 tale pondus quale dari decuit à tantis, iisque tribus
 Regibus, etsi illud sanctissima Virginis Martis pau-
 pertas aut accipere verita, aut acceptum in egenos
 brevi potest sit elargita.

Aurum & Magis Christo oblatum est, ut cum verè Regem esse profiterentur.